MAHMUT VURAL
Hesap Uzmanları Kurulu Başkanı

Hesap Uzmanları Kurulu, bu yıl 60 ıncı kuruluş yılını idrak etmektedir. Kurulun 60 yıllık geçmişi imrenilecek parlak başarılarla doludur. Bu durum Hesap Uzmanlarını rehavete sürüklememekte, aksine aynı başarıyı devam ettirebilmek için daha fazla ve daha sistemli çalışmak gerektiği gerçeği hiç bir zaman akıldan çıkarılmamaktadır.
1945 yılında kurulurken sağlam temeller üzerine oturtulan Kurul, gelişmeleri sürekli yakından takip etmiş ve daima kendini yenileme gayreti içinde olmuştur.
Daha kuruluşunun ilk yıllarında, çağdaş vergi sisteminin hazırlık ve tanıtım çalışmalarında önemli görevler üstlenmiş olan Kurul, esas görev alanı olan vergi denetiminde göstermiş olduğu üstün performans sayesinde, İstanbul Defterdarlığı bünyesindeki küçük bir birimden, doğrudan Maliye Bakanına bağlı bugünkü donanımlı ve güçlü konumuna kavuşmuştur.
Meslek içi eğitime büyük önem veren Kurul; ekonomi, maliye, işletme, finansman ve muhasebe gibi mesleki alanlardaki bilgilerini en üst düzeye çıkarmaları, sosyal ve kültürel alanlardaki eksikliklerini tamamlamaları için Hesap Uzmanlarına her türlü olanağı sağlamakta, vergi inceleme tekniklerindeki yenilikleri öğrenmeleri için hiçbir fedakarlıktan kaçınmamaktadır. Kurul tarafından ayrıca, meslekte başarı gösterenlere; bilgi ve görgü düzeylerini artırmaları, dünya uygulamalarını yerinde görüp incelemeleri için yurt dışında eğitim görme, araştırma ve inceleme yapma fırsatları yaratılmaktadır.
Kurulumuz, vergi denetiminin etkinlik ve verimini artırmak amacıyla yeni inceleme tekniklerini uygulamaya koymakta ve vergi denetiminde en yeni teknolojik olanaklardan azami ölçüde yararlanmanın sürekli arayışı içinde olmaktadır.
Bu çerçevede, Kurulumuz bünyesinde *"İstihbarat, AR-GE ve Risk Analiz Merkezi"* oluşturulmuştur. Bu Birim tarafından, muhtelif kaynaklardan toplanan veriler değerlendirilmekte, ciro ve FAVÖK rakamları ile diğer bazı özel kriterler göz önünde bulundurularak Hesap Uzmanları Kurulu'nun sürekli gözetim ve denetimi altında olacak *"Hedef Mükellef Grubu"* belirlenmektedir.
Hedef Mükellef Grubu her yıl revize edilmekte, bazı mükellefler Gruptan çıkarılıp belli bir süre liste dışında izlenirken, yenileri Gruba dahil edilmektedir. Bu Gruba dahil mükellefler nezdinde, objektif kriterler çerçevesinde yapılan risk analizleri neticesinde, en fazla risk taşıyan firmalara öncelik veren *"İncelenecek Mükellefler Listesi"* oluşturulmakta ve seçilen bu mükellefler, incelenmek üzere, Hesap Uzmanlarına havale edilmektedir.
Hesap Uzmanları Kurulu'nun 2004 yılı vergi inceleme sonuçları, Hedef Mükellef Grubunda yer alan mükellefler nezdindeki incelemelerin bu Grubun dışında kalan mükellefler nezdinde yürütülen incelemelere kıyasla daha verimli olduğunu göstermektedir.
Bu durum, hedef mükellef grubunun doğru olarak tespit edilmesi ve incelemelerin, bu grup içinde yer alan mükelleflerin en riskli olanlarından başlatılarak yapılması durumunda, daha etkin olunacağını göstermektedir.
Kurul bünyesinde oluşturulmuş olan İstihbarat, AR-GE ve Risk Analiz Merkezinin en önemli fonksiyonlarından birisi de, vergi incelemeleri için hangi veri ve bilgilere ihtiyaç duyulduğunun tespit edilmesi, ihtiyaç duyulan veri ve bilgilerin toplanması ve toplanan söz konusu veri ve bilgilerin, teknolojik olanaklardan da yararlanarak çeşitli risk analizlerine tabi tutulması ve sonuçlarının Hesap Uzmanlarının kullanımına sunulmasıdır. Böylece, vergi incelemelerinin Hesap Uzmanları tarafından daha sağlıklı delillendirilmesi ve kısa sürede sonuçlandırılması imkan dahiline girmiş olacak, vergi incelemelerinin etkinliği artacaktır.
Hesap Uzmanları Kurulu, 2005 yılında yapacağı vergi incelemelerinde, kayıtdışı ekonomi ile mücadeleyi hedef olan bir strateji belirlemiştir. Bu çerçevede, toplanan veriler İstihbarat, AR-GE ve Risk Analiz Merkezinde değerlendirme ve analizlere tabi tutulmuş ve elde edilen sonuçlar vergi incelemelerini yürütecek Hesap Uzmanlarının kullanımına sunulmuştur.

Bu kapsamda başlatılan incelemelerden elde edilen ilk işaretler, incelemelerin, kayıtdışılıkla mücadelede önemli bir aşama kaydedileceğini göstermektedir.
Bu arada, gelişmiş ülkelerin kayıtdışılıkla mücadele ve vergi incelemesi deneyimlerinden yararlanılması için Kurulumuzun bu ülkelerin vergi idareleri ile işbirliği olanakları da araştırılmaktadır.
Nitekim, Avrupa Birliğine (AB) üye olma yolunda gayret sarfeden ülkemizde, bir yandan vergi yasalarımızın AB vergi normları ile uyumlaştırılması çalışmaları devam ederken, öte yandan mevcut ve uyumlaştırılmış yasalarımızın da aynı standartlarda uygulanması gerekliliği önem kazanmaktadır. Bu çerçevede, AB tarafından hazırlanan ve ülkemizin adaylık sürecinde yapması gereken yapısal reformları içeren Katılım Ortaklığı Belgesi (KOB)'ne cevaben Türkiye Hükümeti tarafından hazırlanan Ulusal Rapor'da, pek çok konuda olduğu gibi, vergi, vergi idaresi ve vergi denetimi konularında da bir takım taahhütler yer almıştır. Verilen taahhütler hem vergi mevzuatımızdaki eksikliklerin giderilmesi, hem de vergi idaresinin fonksiyonel kapasitesinin arttırılması ve etkin bir vergi denetimi mekanizması oluşturulması gerekliliğini ortaya koymaktadır.
Türkiye'nin uyumlaştırma çalışmalarına destek amacıyla, Avrupa Konseyi, 2004 yılı programında, Katılım Öncesi Yardım Fonu'ndan mali yardım mahiyetinde Türkiye için toplam 250 milyon EURO tutarında kaynak ayırmıştır. Türkiye'nin AB'ne katılımı için bir yol haritası niteliğinde olan KOB'da yer alan standartları karşılamak amacıyla, taahhütlerimizin yer aldığı Ulusal Programda belirtilen amaçlara ulaşmamızı sağlayacak olan projelerin finansmanı için söz konusu kaynaktan, Maliye Bakanlığı da yararlanmak istemiş ve bu amaçla bazı projeler hazırlamıştır.
Hesap Uzmanları Kurulu ile Gelir İdaresi'nin başlangıçta ayrı ayrı hazırladığı, ancak daha sonra AB yetkilileri ile yapılan görüşmeler sonucunda birleştirilerek Komisyon yetkililerine sunduğu Proje;
l Mükellef hizmetlerinin iyileştirilmesi ve VEDOP-2 sistemine geçiş,
l HUK ve Gelir İdaresinin idari ve kurumsal kapasitesini arttıracak altyapı çalışmaları
olmak üzere, temel olarak iki alt projeden oluşmaktadır.
Söz konusu Projenin Kurulumuzu doğrudan ilgilendiren amaçları arasında;
— Vergi denetim mekanizmalarının etkinleştirilmesi amacıyla mükelleflere ait çeşitli kaynaklardan (vergi dairesi, banka ve diğer finans kuruluşları, tapu v.b.) toplanan bilgilerin yer aldığı veri tabanlarının oluşturulması,
— Vergi kayıp ve kaçaklarını önlemek amacıyla bilişim teknolojilerine dayalı denetim sistemlerin kurulması
yer almaktadır.
Bu Projeyle Kurulumuz, ihtiyaç duyduğu veriye daha hızlı ve doğru bir şekilde ulaşmayı, güvenilir İstihbarat ve Ar-Ge Arşivi oluşturmayı hedeflemektedir. Bu Proje çerçevesinde, mükelleflere ilişkin tahhakkuk bilgilerine ek olarak, üçüncül kaynaklardan *(bankalar, TCMB, Gümrük Müsteşarlığı, Hazine Müsteşarlığı, Kamu İhale Kurumu, tapu, belediyeler, ..v.b.)* elde edilecek diğer bilgilerin sistemli olarak yer alacağı Merkezi Veri Tabanına (VEDOP-2) hızlı bir erişimin sağlanması, veri tabanındaki verilerden mükellef seçimi, bilgi arşivi yapılanması ve vergi incelemelerinin sağlıklı bir biçimde yürütülmesi için etkin olarak yararlanılmasını sağlayacak altyapı ve bilgisayar sisteminin kurulması öngörülmektedir.
Projenin bu yılın Eylül ayında uygulamaya konulacak *eğitim – işbirliği* ***(twinning)*** ayağının sorumluluğunu AB adına Almanya – İngiltere Konsorsiyumu üstlenmiştir.
Twinning faaliyetleri kapsamında, Kurul'dan 40 Hesap Uzmanının; yurtdışından gelecek uzmanlar tarafından ***"eğiticilerin eğitimi"*** anlayışıyla verilecek olan kurs, seminer ve work-shop çalışmalarına katılması öngörülmektedir. Ayrıca, 24 Hesap Uzmanının da, İngiltere ve Almanya'da bilgisayar destekli denetim prosedürleri konusunda bir aylık süreyle staj görmeleri planlanmaktadır.

Twinning faaliyetlerinin başlamasını takiben, projenin yazılım ve donanım ayağını oluşturan kısmı için teknik ve idari şartname hazırlıkları tamamlanacak; hazırlıklar tamamlanır tamamlanmaz yapılacak yatırımlar ve alınacak hizmetler için ihale işlemlerine başlanacaktır. Yapılacak bu işlemler tamamen Hesap Uzmanları Kurulu ve Gelir İdaresi'nin yetkilileri gözetiminde olacak, ancak süreç, AB mevzuatına uygun bir şekilde yürütülecektir.
Öte yandan Kurul, iç işlemlerinde kağıt kullanımını tamamen ortadan kaldıracak bir ofis otomasyonunu hedeflemekte ve bu yolda önemli mesafeler almış bulunmaktadır. Aynı şekilde Hesap Uzmanları tarafından düzenlenen raporların elektronik ortamda muhafazası ve kullanıma sunulması için Elektronik Rapor Arşivi (ERA) çalışmaları da hızla sürdürülmektedir. Hesap Uzmanlarına teknolojiyi en üst düzeyde ve en iyi şekilde kullanma imkanı sağlayacak olan bu uygulamalar Hesap Uzmanlarının çalışma verimlerini arttıracaktır.
Kurulumuz, bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da dünyadaki gelişmeler doğrultusunda kendini sürekli yenileyecek, büyük uğraşlar sonucu haklı olarak edinmiş olduğu öncü konumunu sürdürme azim ve kararlılığından bir nebze olsun sapma göstermeyecektir.
Bu vesile ile; kuruluşunun 60. yılını kutlamakta olduğumuz Kurulumuzun bugünlere getirilmesinde büyük emekleri olan sayın Üstadlarımızdan hayatta olanları saygıyla, ebediyete kavuşmuş olanları rahmetle anarken, Kurulumuzu daha da ileriye götüreceğine inandığım genç kuşaklara yarınlarımızı gönül rahatlığı ile emanet edebileceğimizi vurgulamak istiyorum.